

Demonstrația

Pune x în căsuța corespunzătoare	Fundament	Proces	Teză
<i>Trebuie să fie clară și precisă</i>			
<i>Trebuie să fie adevărat</i>			
<i>Trebuie să fie valid</i>			
<i>Trebuie să rezulte cu necesitate din fundament</i>			
<i>Trebuie să fie suficient pentru a justifica teza</i>			
<i>Trebuie să fie cel puțin probabilă</i>			

Adevărat sau fals?

Fundamentul rezultă cu necesitate din teză.

Teza rezultă cu necesitate din fundament.

Teza trebuie să fie suficientă pentru fundament.

Fundamentul trebuie să fie suficient pentru teză.

Fundamentul trebuie să fie format din propoziții/premise cel puțin probabile.

Fundamentul trebuie să fie format din propoziții/premise adevărate.

Teza nu poate fi o propoziție infirmată/falsă.

Teza trebuie să fie o propoziție adevărată.

Teza trebuie să fie o propoziție cel puțin probabilă.

Demonstrația fundamentului este dependentă de teză.

Demonstrația fundamentului este independentă de teză.

Raționamentele/procese trebuie să fie adevărate.

Raționamentele/procese trebuie să fie valide.

Clasificarea

Pune x în căsuța corespunzătoare	Elementele date	Criteriul	Clasele
Trebuie să fie unic			
Trebuie să fie repartizate în clase fără a rămâne rest, în mod complet			
Trebuie să existe raporturi de opoziție între ele			
Asemănările dintre elementele lor trebuie să fie mai importante decât deosebirile			

Adevărat sau fals?

Într-o clasificare corectă trebuie să existe: elementele/termenii/noțiunile, criteriul și clasele.

Într-o clasificare corectă trebuie să existe: elementele/termenii/noțiunile, raționamentul și clasele.

Pe fiecare nivel al clasificării criteriul trebuie să fie multiplu.

Pe fiecare nivel al clasificării criteriul trebuie să fie unic.

Între clase trebuie să existe raporturi de ordonare.

Între clase trebuie să existe raporturi de concordanță.

Între clase trebuie să existe raporturi de opoziție.

Asemănările dintre elementele unei clase trebuie să fie mai importante decât deosebirile dintre ele.

Deosebirile dintre elementele unei clase trebuie să fie mai importante decât asemănările dintre ele.

În urma aplicării operației de clasificare, unele elemente pot rămâne nerepartizate în clase.

Clasificarea poate fi incompletă.

În urma aplicării operației de clasificare, toate elementele trebuie repartizate în clase.

Adevărat sau fals?

Termeni – dimensiuni (lingvistică, cognitivă, ontologică)

Intensiunea termenului este dimensiunea cognitivă, sensul/conținutul/caracteristicile/sfera.

Extensiunea termenului este dimensiunea ontologică, sfera, mulțimea elementelor, elementele reale.

Termenul capră are intensiunea mai mare decât termenul capră neagră.

Termenii **om, om bun, ființă** sunt corect ordonați crescător extensional.

Termenii **ființă, om, om bun** sunt corect ordonați crescător intensional.

Dimensiunea lingvistică a termenului se referă la cuvânt sau la grupul de cuvinte.

Dacă termenului **caisă** i se adaugă proprietatea **coaptă**, intensiunea scade.

Dacă termenului **casă** i se adaugă proprietatea de **vacanță**, extensiunea scade.

Dacă termenului **rețea de calculatoare** i se elimină particula **de calculatoare**, intensiunea crește.

Când intensiunea crește, extensiunea scade.

Termenii **animale, mamifere, delfini** sunt ordonați crescător intensional și simultand descrescător extensional.

Termeni – clasificarea termenilor

	Criteriul intensional								Criteriul extensional							
	absolut	relativ	abstract	concret	pozitiv	negativ	simplu	compus	vid	nevid	singular	general	colectiv	distributiv	vag	precis
Examen																
Teiul lui Eminescu																
Fericire																
Pian																
Fluviul Dunărea																
Muşuroi																
Fabulos																
Spiridușul lui Moș Crăciun																
Altruismul zeilor																

Termeni – raporturi între termeni

	RAPORTURI DE CONCORDANȚĂ			RAPORTURI DE OPOZIȚIE	
	Identitate	Ordonare	Încrucișare	Contrarietate	Contradicție
Om - om bun					
Viu – neviu					
Deal – munte - podiș					
Caiet albastru - caiet					
Nea – zăpadă					
Mamifer – liliac					
Pești – păsări					
Înalt – scund					
Profesor – profesor de logică					
Circular - rotund					
Blondă, roșcată					
Pepene - lubeniță					

Demonstrația

Pune x în căsuța corespunzătoare	Fundament	Proces	Teză
<i>Trebuie să fie clară și precisă</i>			X
<i>Trebuie să fie adevărat (premise adevărate)</i>	X		
<i>Trebuie să fie valid/corect</i>		X	
<i>Trebuie să rezulte cu necesitate din fundament</i>			X
<i>Trebuie să fie suficient pentru a justifica teza</i>	X		
<i>Trebuie să fie cel puțin probabilă</i>			X

Adevărat sau fals?

Fundamentul rezultă cu necesitate din teză. **F**

Teza rezultă cu necesitate din fundament. **A**

Teza trebuie să fie suficientă pentru fundament. **F**

Fundamentul trebuie să fie suficient pentru a deriva/justifica teza. **A**

Fundamentul trebuie să fie format din propoziții/premise cel puțin probabile. **F**

Fundamentul trebuie să fie format din propoziții/premise adevărate. **A**

Teza nu poate fi o propoziție infirmată/falsă. **A**

Teza trebuie să fie o propoziție adevărată. **F**

Teza trebuie să fie o propoziție cel puțin probabilă. **A**

Demonstrația fundamentului este dependentă de teză. **F**

Demonstrația fundamentului este independentă de teză. **F**

Raționamentele/procese trebuie să fie adevărate. **F**

Raționamentele/procese trebuie să fie valide. **A**

Clasificarea

Pune x în căsuța corespunzătoare	Elementele date/Noțiuni/Termenii	Criteriul	Clasele
Trebuie să fie unic		X	
Trebuie să fie repartizate în clase fără a rămâne rest, în mod complet	X		
Trebuie să existe raporturi de opoziție între ele			X
Asemănările dintre elementele lor trebuie să fie mai importante decât deosebirile			X
Trebuie să existe într-o clasificare corectă	X	X	X

Adevărat sau fals?

Într-o clasificare corectă trebuie să existe: elementele/termenii/noțiunile, criteriul și clasele. **A**

Într-o clasificare corectă trebuie să existe: elementele/termenii/noțiunile, raționamentul și clasele. **F**

Pe fiecare nivel al clasificării criteriul trebuie să fie multiplu. **F**

Pe fiecare nivel al clasificării criteriul trebuie să fie unic. **A**

Între clase trebuie să existe raporturi de ordonare. **F**

Între clase trebuie să existe raporturi de concordanță. **F**

Între clase trebuie să existe raporturi de opoziție. **A**

Asemănările dintre elementele unei clase trebuie să fie mai importante decât deosebirile dintre ele (omogenitate). **A**

Deosebirile dintre elementele unei clase trebuie să fie mai importante decât asemănările dintre ele. **F**

În urma aplicării operației de clasificare, unele elemente pot rămâne nerepartizate în clase. **F**

Clasificarea poate fi incompletă. **A**

În urma aplicării operației de clasificare, toate elementele trebuie repartizate în clase. **A**

Adevărat sau fals?

Termeni – dimensiuni (lingvistică, cognitivă, ontologică)

Intensiunea termenului este dimensiunea cognitivă, sensul/conținutul/caracteristicile/sfera. **F**

Extensiunea termenului este dimensiunea ontologică, sfera, mulțimea elementelor, elementele reale. **A**

Termenul capră are intensiunea mai mare decât termenul capră neagră. **F**

Termenii **om, om bun, ființă** sunt corect ordonați crescător extensional. **F**

Termenii **ființă, om, om bun** sunt corect ordonați crescător intensional. **A**

Dimensiunea lingvistică a termenului se referă la cuvânt sau la grupul de cuvinte. **A**

Dacă termenului **caisă** i se adaugă proprietatea **coaptă**, intensiunea scade. **F**

Dacă termenului **casă** i se adaugă proprietatea **de vacanță**, extensiunea scade. **A**

Dacă termenului **rețea de calculatoare** i se elimină particula **de calculatoare**, intensiunea crește. **F**

Când intensiunea crește, extensiunea scade. **A**

Termenii **animale, mamifere, delfini** sunt ordonați crescător intensional și, simultan, descrescător extensional. **A**

Termeni – clasificarea termenilor

	Criteriul intensional								Criteriul extensional							
	absolut	relativ	abstract	concret	pozitiv	negativ	simplu	compus	vid	nevid	singular	general	colectiv	distributiv	vag	precis
Examen	x			x			x			x		x		x		x
Teiul lui Eminescu		x		x	x			x		x	x			x		x
Fericire	x		x		x		x			x		x		x	x	
Pian	x			x	x		x			x		x		x		x
Fluviul Dunărea	x			x	x			x		x	x			x		x
Mușuroi	x			x			x			x		x	x			x
Zmeu fabulos	x			x	x			x	x			x		x	x	
Spiridușul lui Moș Crăciun		x		x	x			x	x					x		x
Egoismul divin		x		x		x		x						x	x	

Termeni – raporturi între termeni

	RAPORTURI DE CONCORDANȚĂ			RAPORTURI DE OPOZIȚIE	
	Identitate	Ordonare	Încrucișare	Contrarietate	Contradicție
Om - om bun		x			
Viu – neviu					x
Deal – munte - podiș				x	
Caiet albastru - caiet		x			
Nea – zăpadă	x				
Mamifer – liliac		x			
Pești – păsări				x	
Înalt – scund					x
Profesor – profesor de logică		x			
Circular - rotund	x				
Blondă, roșcată				x	
Pepene - lubeniță	x				